

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 58/2023-30

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Petra Straku (sudca spravodajca) a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky obchodnej spoločnosti **INPROTECH, spol. s r. o.**, Remeselnícka 3702/21, Michalovce, IČO 31 671 217, zastúpenej Advokátskou kanceláriou JUDr. Peter Szárszoi, s. r. o., Štefánikova 8, Michalovce, proti postupu a uzneseniu Okresného súdu Michalovce č. k. 22Er/334/2011 z 27. októbra 2022 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom a uznesením Okresného súdu Michalovce č. k. 22Er/334/2011 z 27. októbra 2022 **b o l o p o r u š e n é** základného právo sťažovateľky na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Uznesenie Okresného súdu Michalovce č. k. 22Er/334/2011 z 27. októbra 2022 **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie.
3. Okresný súd Michalovce **j e p o v i n n ý** nahradiť sťažovateľke trovy konania **796,28 eur** a zaplatiť ich právnemu zástupcovi sťažovateľky do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 19. januára 2023 domáhala vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Tiež navrhovala zrušiť namietané uznesenie, vec vrátiť na ďalšie konanie a priznať náhradu trov konania.
2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že na okresnom súde je vedené exekučné konanie pod sp. zn. 22Er/334/2011 vo veci oprávnenej obchodnej spoločnosti [REDACTED] (ďalej len „súčasná oprávnená“), proti sťažovateľke ako povinnej pre vymoženie pohľadávky

v sume 11 406,32 eur s príslušenstvom na základe exekučného titulu, ktorým je rozsudok okresného súdu č. k. 22Cb/47/2009 z 20. septembra 2010. Pôvodnou oprávnenou bola obchodná spoločnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „pôvodná oprávnená“), ktorá judikovanú pohľadávku postúpila súčasnej oprávnenej na základe zmluvy o postúpení pohľadávky z 13. augusta 2015. Okresný súd uznesením č. k. 22Er/334/2011 z 10. apríla 2018 pripustil zmenu účastníkov exekučného konania na strane oprávneného.

3. Okresnému súdu bol 16. mája 2022 doručený návrh sťažovateľky na odklad exekúcie, v ktorom uviedla, že zmluva o postúpení pohľadávky z 13. augusta 2015 je neplatná. Namietanú neplatnosť odôvodnila tým, že základom exekučného titulu vymáhanej pohľadávky bola zmluva o dielo z 27. marca 2008 uzavretá medzi pôvodnou oprávnenou ako zhotoviteľom a sťažovateľkou ako objednávateľom, v ktorej sa pôvodná oprávnená zaviazala, že bez preukázateľného písomného súhlasu podpísaného oprávnenou osobou objednávateľa nepostúpi z tejto zmluvy vzniknuté pohľadávky tretej osobe. Napriek uvedenému však pôvodná oprávnená postúpila judikovanú pohľadávku súčasnej oprávnenej bez predchádzajúceho súhlasu sťažovateľky. Uvedená skutočnosť je predmetom konania na Okresnom súde Čadca v konaní sp. zn. 7C/18/2022 o určenie, či tu právo je alebo nie, a v ktorom na strane žalobcu vystupuje sťažovateľka a na strane žalovaného pôvodná oprávnená a súčasná oprávnená. Pôvodná oprávnená v priebehu exekučného konania zanikla.

4. Sudca okresného súdu namietaným uznesením návrh sťažovateľky na odklad exekúcie zamietol s odôvodnením, že konanie na Okresnom súde Čadca nie je právoplatne skončené. Po preskúmaní dôvodov dospel okresný súd v podstate k všeobecnému záveru, že sťažovateľka nepreukázala relevantné skutočnosti, ktoré by odôvodňovali predpoklad, že exekúcia bude zastavená, a ani iné zákonom predpokladané okolnosti umožňujúce vyhovieť návrhu a povoliť odklad exekúcie.

II.

5. Sťažovateľka tvrdí, že namietaným uznesením okresného súdu došlo k nerešpektovaniu § 525 ods. 2 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého nemožno postúpiť pohľadávku, ak by jej postúpenie odporovalo zákonu alebo dohode s dlžníkom. Vymáhaná pohľadávka vznikla zo zmluvy o dielo uzavretej medzi sťažovateľkou a pôvodnou oprávnenou, ktorá nedovoľovala postúpenie pohľadávky zhotoviteľom (pôvodnou oprávnenou) bez písomného súhlasu zodpovednej osoby objednávateľa (sťažovateľky) na tretie osoby. Tvrdí, že zmluvu o postúpení pohľadávky, ktorá bola okresnému súdu v exekučnom konaní predložená, je potrebné považovať za absolútne neplatný právny úkon podľa § 39 Občianskeho zákonníka.

III.

6. Ústavný súd uznesením č. k. III. ÚS 58/2023 zo 7. februára 2023 prijal ústavnú sťažnosť sťažovateľa v celom rozsahu na ďalšie konanie. Podľa § 56 ods. 6 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd doručil ústavnú sťažnosť účastníkom konania na vyjadrenie.

7. Predseda okresného súdu vo vyjadrení k ústavnej sťažnosti zhrnul doterajší priebeh exekučného konania. Okrem iného tiež uviedol, že sťažovateľka podala 23. mája 2019 návrh na odklad exekúcie s odôvodnením, že na Okresnom súde Čadca bola podaná žaloba o určenie neplatnosti postúpenia pohľadávky, ktorá bola vedená v konaní sp. zn. 4Cb/5/2019. Uznesením okresného súdu z 23. augusta 2019 bol povolený odklad exekúcie až do právoplatného ukončenia konania na Okresnom súde Čadca. Uvedené konanie bolo právoplatne skončené 30. júna 2021 rozsudkom, ktorým bola žaloba zamietnutá z procesných dôvodov (nesprávny okruh žalovaných, nedostatok naliehavého právneho záujmu bez zmeny žaloby). Sťažovateľka neskôr podala ďalší návrh na odklad exekúcie, o ktorom rozhodnutie je predmetom ústavného prieskumu. Ďalej uviedol, že sťažovateľkou tvrdená neplatnosť postúpenia pohľadávky vychádza z premisy, že zmluva o postúpení bola uzavretá v rozpore so zmluvou o dielo, keďže s postúpením pohľadávky nebol daný jej súhlas. Súčasná oprávnená však uviedla, že predmetom postúpenia nebola pohľadávka zo zmluvy o dielo, ale pohľadávka vyplývajúca z právoplatného rozsudku okresného súdu, pretože postúpená pohľadávka bola v zmluve o postúpení takto identifikovaná. Ak sudca nevyhovel návrhu na odklad exekúcie, išlo o jeho právny názor.

8. Súčasná oprávnená v procesnom postavení zúčastnenej osoby podľa § 33 ods. 1 v spojení s § 126 zákona o ústavnom súde nevyužila svoje právo na vyjadrenie k ústavnej sťažnosti v lehote určenej ústavným súdom.

9. Sťažovateľka vo svojom ďalšom podaní zhrnula chronológiu procesných úkonov (návrh na zastavenie exekúcie, sťažnosť na postup v konaní) s poukazom na tvrdenú neplatnosť zmluvy o postúpení a zánik oprávneného. Sťažovateľka naďalej zotrváva na svojich tvrdeniach prezentovaných v ústavnej sťažnosti.

IV.

10. Ústavný súd vo svojej ustálenej judikatúre neustále pripomína, že jedným z kľúčových princípov spravodlivého súdneho konania, ako ich garantuje čl. 6 ods. 1 dohovoru a tiež čl. 46 ods. 1 ústavy, je aj právo na náležité súdne odôvodnenie rozhodnutia. Jeho obsahom je právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré preskúmateľným spôsobom, jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Princíp spravodlivosti („fairness“) pritom zaväzuje súdy, aby pre svoje rozhodnutia poskytli dostatočné a relevantné dôvody (III. ÚS 135/04, III. ÚS 198/05, III. ÚS 34/07). Potreba náležite odôvodniť súdne rozhodnutie je daná tiež vo verejnom záujme, pretože je jednou zo záruk, že výkon spravodlivosti nie je arbitrárny, neprehľadný a že rozhodovanie súdu je kontrolovateľné verejnosťou (IV. ÚS 296/09).

11. Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vo svojej judikatúre vzťahujúcej sa na interpretáciu čl. 6 ods. 1 dohovoru už uviedol, že toto ustanovenie dohovoru zaväzuje súd uviesť dôvody svojho rozhodnutia, pričom rozsah tejto povinnosti sa môže líšiť v závislosti od povahy rozhodnutia. S prihliadnutím na uvedené je potrebné zohľadniť aj rôznorodosť návrhov, ktoré strana konania môže podať na súdoch, ako aj rozdiely existujúce v zmluvných štátoch v súvislosti s právnou úpravou, so zvyklosťami, s právnymi názormi a vynášaním a vyhotovovaním rozhodnutí (rozsudok ESLP vo veci Ruiz Torija a Hiro Balani v. Španielsko z 9. 12. 1994, sťažnosť č. 18390/91, § 29). Skutočnosť, že súd neprejedná každú podrobnosť tvrdenú stranou konania,

nie je sama osebe v rozpore s požiadavkou spravodlivého prejednávania veci. Podstatné však je, aby sa neprehliadlo právo strany konania byť vypočutý a aby súd posúdil tvrdenia strany konania, hoci sa to explicitne neodráža v konečnom rozhodnutí (rozhodnutie ESLP vo veci Z. a E. v. Rakúsko z 13. 10. 1986, sťažnosť č. 10153/82).

12. V neposlednom rade je pre ústavnú akceptovateľnosť odôvodnenia súdneho rozhodnutia nevyhnutné aj to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, rovnako ako závery, ku ktorým všeobecný súd na základe týchto premís dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé. Všeobecný súd musí súčasne vychádzať z toho, že práve tieto súdy majú poskytovať v súdnom konaní materiálnu ochranu zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov strán v konaní (IV. ÚS 370/2022).

13. Podstata ústavnej sťažnosti spočíva v námietke sťažovateľky, že v namietanom exekučnom konaní v rámci návrhu na odklad exekúcie predložila relevantné dôkazy, ktorými preukázala, že zmluva o postúpení pohľadávky uzavretá medzi pôvodnou a súčasnou oprávnenou je absolútne neplatným právnym úkonom s poukazom na § 525 ods. 2 v spojení s § 39 Občianskeho zákonníka. Okresný súd sa však v namietanom uznesení s touto skutočnosťou nevysporiadal a zamietol návrh na odklad exekúcie bez bližšieho zdôvodnenia.

14. Súčasťou odôvodnenia namietaného uznesenia okresného súdu je stručný opis skutkového stavu, citácie zákonných ustanovení vo veci aplikovaných a konštatovanie, že konanie na Okresnom súde Čadca vedené pod sp. zn. 7C/18/2022 nie je dosiaľ právoplatne skončené. V závere odôvodnenia (bod 15) konštatuje, že po oboznámení sa s podstatnou časťou obsahu exekučného spisu, návrhu na odklad exekúcie a ďalšími listinnými dôkazmi bol toho názoru, že sťažovateľka nepreukázala skutočnosti, ktoré by indikovali predpoklad, že exekúcia bude zastavená. V namietanom uznesení však chýba uvedenie konkrétnych dôvodov, ktoré okresný súd v rámci namietaného konania viedli k záveru o zamietnutí návrhu sťažovateľky na odklad exekúcie, a to v kontexte jej námietok vznesených v samotnom návrhu, a teda námietok o absolútnej neplatnosti postúpenia pohľadávky. Argument v rámci obrany o judikovanej pohľadávke by mohol obstať, ak by judikovaný exekučný titul prisudzoval pohľadávku priamo terajšiemu oprávnenému. Exekúciu navrhol pôvodný oprávnený na základe exekučného titulu z roku 2010 (pozri bod 2) a k spochybnenému postúpeniu pohľadávky došlo 13. augusta 2015, teda v priebehu exekučného konania, čo nenasvedčuje záveru, že by exekučný titul priznával právo na plnenie vymáhanej pohľadávky priamo terajšiemu oprávnenému. Pre úplnosť ústavný súd poznamenáva, že exekučný titul zmenil na pohľadávke len to, že oprávnená osoba môže vynútiť svoje plnenie, no na povahe pohľadávky sa deklarováním práva na jej plnenie nič nezmenilo.

15. Ako preskúmateľné nemožno hodnotiť rozhodnutie súdu, ktorý záver o nesplnení podmienok pre odklad exekúcie nepodporí žiadnou argumentáciou, ktorou by sa s námietkami sťažovateľky náležite vysporiadal. Odôvodnenie rozhodnutia, ktorému chýba akékoľvek vysporiadanie sa s argumentáciou strany v konaní, nenapĺňa atribúty rozhodnutia spravodlivého a presvedčivého, teda takého, ktoré by bolo možné považovať za rozhodnutie zabezpečujúce spravodlivú ochranu práv a oprávnených záujmov strán v konaní (IV. ÚS 502/2021).

16. Absencia riadneho odôvodnenia namietaného uznesenia okresného súdu vo vzťahu k argumentácii prezentovanej sťažovateľkou v ústavnej sťažnosti (bod 5 tohto nálezu) bráni preskúmať to, akými úvahami sa okresný súd pri rozhodovaní riadil a aké skutočnosti považoval za rozhodujúce pre svoj záver o zamietnutí návrhu na odklad exekúcie. Uvedené má za následok, že namietané uznesenie okresného súdu je potrebné kvalifikovať ako nepreskúmateľné, a tým aj procesne arbitrárne. Ak sa totiž všeobecný súd nevysporiada aspoň stručne s argumentmi uvádzanými v návrhu, potom jeho rozhodnutie vykazuje znaky svojvôle bez opory v zákone.

17. S prihliadnutím na uvedené skutočnosti ústavný súd dospel k záveru, že odôvodnenie namietaného uznesenia okresného súdu je nepreskúmateľné pre absenciu argumentov, ktoré viedli okresný súd k zamietnutiu návrhu na odklad exekúcie. Ústavný súd preto rozhodol, že namietaným uznesením okresného súdu došlo k porušeniu práv sťažovateľky na súdnu a inú právnu ochranu a na spravodlivé súdne konanie.

18. Vzhľadom na skutočnosť, že ústavný súd rozhodol o tom, že namietaným uznesením okresného súdu bolo porušené základné právo sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (§ 133 ods. 1 prvá veta zákona o ústavnom súde), rozhodol zároveň aj o zrušení namietaného uznesenia okresného súdu a vec vrátil okresnému súdu v celom rozsahu na ďalšie konanie [§ 133 ods. 3 písm. b) zákona o ústavnom súde]. V súlade s § 134 ods. 1 zákona o ústavnom súde je okresný súd po vrátení veci na ďalšie konanie povinný ju znova prerokovať a rozhodnúť. Úlohou okresného súdu bude náležitým spôsobom sa vysporiadať s tvrdeniami sťažovateľky prezentovanými v návrhu na odklad exekúcie.

V.

19. Sťažovateľka má nárok na náhradu trov právneho zastúpenia (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde) za 3 úkony právnej služby vykonané v roku 2023 (prevzatie, príprava zastúpenia a podanie ústavnej sťažnosti, replika) v sume trikrát po 208,67 eur, režijný paušál v sume dvakrát po 12,52 eur (§ 1 ods. 3, § 11 ods. 3, § 16 ods. 3 a § 18 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov). Celková hodnota náhrady trov právneho zastúpenia tak predstavuje sumu 796,28 eur.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. mája 2023

Robert Šorl
predseda senátu